algkoolist kõrgema ning gümnaasiumist madalama haridusega	10%
gümnaasiumiharidusega	9%
pooliku ülikooliharidusega	6—5%
ülikooliharidusega	2—3%

Eriti kahetseda tuleb neid, kes mõnest koolist lahkuvad enne selle kursuse lõpetamist. Kooli astunuist lõpetab selle:

algkoolis . .	58%	(maal 42—51%, linnas 75—80%)
täienduskoolis	33%	
gümnaasiumis	54%	
ülikoolis . .	25—35%	

Gümnaasiumi kava on ja paratamatult jääb J. Grüntali arvates niisuguseks, et üldiselt ainult neil on märgatavat kasu õpinguist gümnaasiumis, kes selle kooli lõpetavad, õpivad ülikoolis ja ka selle lõpetavad. Lähema tuleviku haridus-poliitika ülesandeks on kindlustada võimalikult kõigile lastele korralik algharidus ja pärast seda neid juhtida nii, et väheneks asjatu jõukulutamine p o o l i k u hariduse omandamiseks.

Sama koolin. J. Grüntali poolt esitatud arvestuse järgi eeloleval (1937. a.) kevadel on algkooli-lõpetanuile olemas järgmised võimalused edasiõppimiseks:

5-kl. keskkooli III klassis	1700	õpilasele
3-kl. keskkooli I klassis	600	„
täienduskoolides	1700	„
kaubanduskoolides	500	„
tööstuskoolides	500	„
naiskutse- ja kodumajanduskoolides	900	„
põllutöökoolides	600	„
kokku	6500	õpilasele.

Algkooli-lõpetajaid on tänavu oodata pisut üle 10 000; lisades neile samasse lendu kuuluvad keskkooli II kl. õpilased (lõpetab umb. 1700) saame ümmarguselt 12 000 õpilast; neist läheb seniste kogemuste järgi otsustades umb. 6000 edasi õppima. Järelikult peaks kohti ülemaaliselt jätkuma kõigile, kui ainult hoolikalt juhtida algkooli-lõpetanute siirdumist edasi õppima, et need kõik ei kuhjuks üldhariduslikesse keskkoolidesse.

Mil määral need teoreetilised kalkulatsioonid tegelikus elus vastu peavad, tuleb alles ära oodata.

Teine ning esialgu võib-olla veel teravam ummik ähvardab tekkida üleminekul keskkoolist gümnaasiumi. Eeloleval kevadel tuleb arvestada umb. 1500—1600 keskkooli-lõpetajat, kellest suurem hulk arvatavasti tahab õppimist jätkata, sest praegune keskkool ei anna küllalt elulist, omaette ümmargust haridust. Kavatsetavas 25 gümnaasiumis jätkuks ruumi umb.

Eesti kroonika 1936, lk. 70